

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-193 (ilk inceleme)
Karar Sayısı : 07-86/1088-422
Karar Tarihi : 15.11.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : Ekrem KALKAN, Ayşe Özlem UZUN

C. ŞİKAYET EDEN : İhbar

D. HAKKINDA İLK İNCELEME

20 **YAPILAN** : - Türk Eczacılar Birliği
Cinnah Caddesi, Willy Brandt Sok. No:9, Çankaya / Ankara

E. DOSYA KONUSU: Eczanelerde kullanılacak E logolu tabelaların standartlara uygun olarak üretilmesine yönelik Türk Eczacılar Birliği tarafından uygunluk belgesi verilmesinin 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiği iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Kurum kayıtlarına intikal eden şikayet dilekçesinde, T.C. Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından 29.11.2006 tarihinde yayımlanan yazı ile Türkiye’de tüm eczanelerde uygulamaya geçilen “E” Logosu uygulamasını Türk Eczacılar Birliği (TEB)’nin kendi tekelinde tutmak istediği, daha önceden Açık Hava Reklamcılar Derneği (ARED)’nin durumu Sağlık Bakanlığı’na arz etmiş olduğu, ancak TEB’in kararında ısrar ettiği ve kendi internet sayfasında “E-Logosu Kullanma Yetkisi Verilen Firmalar” başlıklı bir yazı yayımlayarak tüm ecza odalarına ve eczanelere ulaşmasını sağladığı, kendi firmalarının da Sağlık Bakanlığının tüm standartlarına uygun olarak E-Logosu üretilip sattıklarını, bununla birlikte eczanelere gittikleri zaman TEB’nin ilgili yazısının kendilerine gösterilerek yetkilendirilmiş firma olmadıkları gerekçesiyle geri çevrildikleri ve bu sebeple büyük maddi zarara uğradıkları belirtilmekte, konuyla ilgili olarak TEB’e gerekli tedbirlerin konulması talep edilmektedir. Şikayet dilekçesinin ekinde ARED’in Sağlık Bakanlığı’na gönderdiği şikayet dilekçesinin özetine, Sağlık Bakanlığı tarafından 40 cevaben yapılan açıklamaya ve 27.8.2007 tarihinde TEB internet sayfasında yayımlanan “E Logosu Kullanma Yetkisi Verilen Firmalar” başlıklı yazıya yer verilmektedir.

50 ARED’in Sağlık Bakanlığı’na gönderdiği yazıda, Eczaneler ve Eczane Hizmetleri Hakkında Yönetmelik’in 17. maddesinin ikinci fıkrasında “eczanelerin dış cephesine, asgari ve azami ebatları ile renkleri TEB’ce belirlendikten sonra Sağlık Bakanlığı’nca uygun görülecek standartlarda, iki cepheden kolayca görülecek yükseklikte, görüntü kirliliğine ve haksız rekabete yol açmayacak, çevreyi rahatsız etmeyecek, reklam izlenimi oluşturmayacak özellikte olmak kaydıyla ‘E’ Logolu ışıklı levha konulur.” hükmünün yer almakta olduğu, Dernek üyelerinden bu işin imalatını yapanlar tarafından belirlenen standartlara uygun üretime başlandığı halde TEB tarafından Bölge Ecza Odalarına gönderilen 21.2.2007 tarih, 35.A.00.006713 sayılı yazıda

eczacıların levha temini sırasında, irtibat kurdukları firmadan TEB tarafından düzenlenmiş "uygunluk belgesi" temin etmesi gerektiğinin bildirilmiş olduğu, ancak Yönetmelikte böyle bir koşulun yer almadığı belirtilmiş, TEB'in böyle bir belge alma zorunluluğu getirmesinin yasal bir dayanağının olup olmadığı, tamamen belirlenen standartlara uygun üretilmiş bir levhanın uygunluk belgesi almadığı için asılmasının engellemesinin mümkün olup olmadığı Sağlık Bakanlığı'na sorulmuştur. Sağlık Bakanlığı tarafından gönderilen cevabi yazıda, ilgili Yönetmelik hükmü gereğince konulacak levhaların standartlarının TEB'ce belirleneceği ve Bakanlıkça onaylandıktan sonra uygulanacağı, bu tür levhaların sağlık hizmetinden yararlanmak isteyen kişilerin kolay ve hızlı bir şekilde bu yerlere ulaşmalarını temin etmek amacıyla Bakanlıkça uygun görülen standartlar çerçevesinde üretilmesinin belirlendiği, TEB merkez heyeti tarafından standartları ve ebatları belirlenen E Logolu levhanın Bakanlıkça uygun bulunduğu ve tespit edilen levha standartlarının bölge eczacı odaları tarafından eczanelere duyurulduğu, TEB tarafından belirlenen ve Bakanlıkça uygun bulunan standartlarda hazırlanan levhalar bakımından bu levhaların üretimini yapacak olan firmaların ayrıca bir uygunluk belgesine sahip olması koşulu aranmadığı, İl Sağlık Müdürlüğü görevlilerince yapılan denetimlerde levhanın belirlenen ölçü ve standartlar ile Yönetmelikte belirtilen şekilde yerleştirilmesi hususları itibarıyla uygunluğunun denetlendiği, levhanın hangi firmadan alındığı ve bu firmanın uygunluk alıp almadığının sorgulanmadığı belirtilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 25.9.2007 tarih ve 6377 sayı ile giren şikayet dilekçesi üzerine, Türk Eczacılar Birliği'nden talep edilen bilgiler 5.11.2007 tarih ve 7203 sayı ile Kurum'a intikal etmiştir. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde hazırlanan 9.11.2007 tarih ve 2007-2-193/İİ-07-EK sayılı İlk İnceleme Raporu, 9.11.2007 tarih ve REK.0.06.00.00-110/321 sayılı Başkanlık Önergesi ile 07-86 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda, Türk Eczacılar Birliği'nin eczanelere asılacak E logolu tabelaları üretmek isteyen tabela üreticilerine uygunluk belgesi vermesi işlemini konu eden şikayet hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma veya soruşturma açmaya gerek bulunmadığı kanaat ve sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan İnceleme

Şikayet konusu uygulama hakkında bilgi almak amacıyla TEB'e bir bilgi isteme yazısı gönderilmiş, TEB'in açıklamalarını içeren cevabi yazısı 5.11.2007 tarih ve 7203 sayı ile Kurum'a intikal etmiştir. İlgili yazıda, 1-30 Haziran 2005 tarihleri arasında Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti tarafından istenen şartlar belirlenerek E Logosu tasarım yarışması düzenlendiği, yarışmayı kazanan tasarım için daha sonra Türk Patent Enstitüsü'ne başvurularak "E" harfi için marka tescilinin alındığı ve böylece logonun tüm kullanım haklarının TEB'e verilmiş olduğu, TEB Merkez Heyeti'nin "E" Logosunu standart özellikleri taşıyacak şekilde yapmak isteyen firmaları tespit etmek üzere bir ihale açtığı, gazete ilanı ve diğer kanallar vasıtasıyla 50 civarında firmanın ihaleye katılmış olduğu ve bu süreçte yaklaşık 50 firmanın tabelalarının incelendiği, TEB Merkez Heyeti'nin bu güne kadar gerekli standart özellikleri taşıyan ve E Logosu imalatı yapan 3 firma ile sözleşme yapmış olduğu, belirlenen standart özelliklere

uygun imalat yaparak talepte bulunan firmalara ayırım gözetmeksizin onay verildiği, ancak TEB ile anlaşma yapmadan da tabela üretimi ve satışı yapmak isteyen firmaların da “TEB ile sözleşme yapmaksızın, sadece teknik özellikler gözetilerek üretim ve satış yapabilecekleri” hususunda bilgilendirildikleri, TEB’in hiçbir şekilde fiyat ve satış yöntemlerine müdahalesi olmadığı, üyelerinin de belirlenen standardı taşımak kaydıyla istenilen firmadan tabela yaptırabilecekleri konusunda bilgilendirildikleri, ancak tabelanın şartnameye uygun olup olmadığını tespit edemeyen eczacılardan yaptırdıkları tabelanın kalitesi ve fiyatı bakımından çok fazla şikayetin geldiği, bu şikayetlerin artmasının güvensizliğe sebep olduğu ve eczacıların tabela üreticilerinden standartlara uygun imalat yaptıklarına dair belge istedikleri, böyle bir belgeye sahip olmayan firmaların da TEB’den uygunluk belgesi talep ettikleri, firmaların tabelalarının incelenip teknik özelliklerinin doğru olduğunu gösteren bir uygunluk belgesinin hazırlandığı ve firmalara verildiği, belge karşılığında da teminat mektubu istenerek üyelerin doğacak zararlarının teminat altına alınmak istendiği, TEB’in uygunluk belgesi düzenlemesinin 6643 sayılı Türk Eczacılar Birliği Kanunu’nun 4. maddesinin b, c, f, j bentleri gereğince üyelerinin menfaatlerini korumak bakımından gerekli olduğu, böylece standart dışı E Logolarının eczacılara satımının önlenmiş olacağı, TEB’in standartlara uygun olmayan özellikte tabela yaptırıp eczanesine asan eczacılara herhangi bir yaptırımının bulunmadığı, eczacıların bu konuda tercihlerini yapmakta tamamen özgür oldukları, mevcut durumda pek çok eczanede standartlara uygun olmayan tabelaların asılı bulunduğu, E Logolu tabelaların fiyatının belirlenmesinin de tamamen firmaların kendi inisiyatiflerinde olduğu, bu güne kadar standartlara uygun imalat yaparak TEB’e müracaat eden tüm firmalara uygunluk belgesinin verildiği ifade edilmiştir. İlgili yazının ekinde E Logosu için belirlenen şartlar ve Türk Patent Enstitüsü’nden temin edilmiş marka tescil belgesi sunulmuştur.

TEB’in internet sayfasında yayımlanmakta olan 31.10.2007 tarihli duyuruda, E eczane logosunun standartları belirtilmekte ve Türk Patent Enstitüsü’nce tasdiklenmiş E logosundan oluşan tabelalar için TEB’den uygunluk onayı almak isteyen firmalara, belirtilen bu standartlara uygun şekilde hazırlanmış bu logolar için TEB tarafından uygunluk belgesi verileceği açıklanmıştır. Bu durumda, E Logosu kullanma yetkisi verilen firmalar şeklinde bir sınırlandırmadan bahsedilememektedir. Birliğin sayfasında yer alan bu ifadeler, standartlara uygunluğu ortaya konan tüm tabela üreticilerine uygunluk belgesi verileceğini belirtmektedir.

I.2.Değerlendirme

Yapılan incelemede, yukarıda özetine yer verilen TEB’in uygulamasının eczanelere asılması öngörülen E Logolu tabelaların belli standartlarda üretilmesini sağlamaya yönelik olduğu, standartlara uygun üretim yapabileceği belirlenen tabela üreticilerine TEB tarafından uygunluk belgesi verilmesinde bir kısıtlama olmadığı, standart dışı üretim yapılması ya da bu şekildeki tabelaların kullanılması durumunda TEB’in herhangi bir yaptırımının olmadığı anlaşılmıştır.

TEB’in anılan davranışın birliğin üyeleri olan teşebbüsler arasındaki rekabeti engelleyici bir amacı veya etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Bu anlamda TEB’in uygulamasının 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesinin söz konusu olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

07-86/1088-422

150 Öte yandan, TEB'in E logolu tabelalarda bulunması gereken standartları sağlayan tabela üreticisi firmaları tespit etmeye ve "uygunluk belgesi" verilmesine yönelik uygulamasının;

- TEB üyesi eczacıların talebi üzerine başlatıldığı ve üyelerin standartlara uygun tabela kullanabilmelerini sağlamaya yönelik olduğu,
- standartları sağlayan üreticileri dışlamadığı,
- standart dışı tabela kullanan eczanelere TEB tarafından herhangi bir yaptırım uygulanmadığı,

160 ve bu tespitler ışığında TEB'in söz konusu uygulamasının tabela üreticisi firmalar açısından piyasaya giriş engeli ve ayrımcılık oluşturmadığı, bu firmaların faaliyetlerini zorlaştırıcı bir unsur olmadığı ve herhangi bir piyasada kötüye kullanma eylemi olarak değerlendirilemeyeceği tespit edilmiştir. Bu sebeple şikayet hakkında Kanun'un 6. maddesi anlamında da bir işlem tesis edilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu şikayet ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.